

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 18 Augustus 1918. N°. 2117.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboorteplaats verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 58-60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Dinsdag vóór middags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis per drie maanden f.120, voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar f.6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Bocklandelaan, Postdirectieuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels f.120, voor elke regel meer f.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f.12 per regel.

„Dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal“.

Alsoo ik week dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkzich ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard.

2 Petrus 1: 14.

Niet alle sterven nadert den mensch op gelijke wijs. Bij het kind treedt vaak de dood in, zonder dat het kleine wicht nog ooft het denkbeeld van te kunnen sterven in zich opnam. Om te verduidelijken de gedachte van te sterven den mensch veelal nog zoo vreemd, dat hij op genezing uit alle krankheid hopen blijft. En welbezien zijn er slechts twee gewaarwordingen, die ons het sterven met klare bewustheid nader brengen, de eene die ons overkomt door den ouden dag, en de andere waaraan we ons niet meer ontworstelen kunnen, indien doodelijke krankheid ons verteert, zonder, naar der artsen oordeel, hope op herstel toe te laten.

Het woord van den apostel, dat ons hier toesprekt, komt mede op uit het besef van de hooge jaren, die hij allengs bereikt had, maar toch ook uit het gestadig levensgevoel, waarin zijn apostolaat hem deed verkeeren. Op zichzelf kon hij nog hopen vele jaren aan zijn doorleefden levensdood te zullen toevoegen, maar ook hem wachtte als apostel de dood op 't schavot of aan het kruis. En daarom zegt hij zoo nadrukkelijk: „Ik weet dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkzich ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard“.

Doch brengen we dit nu op het ordinaire leven, gelijk dit ons te beurt valt, over, dan treft het ons gedurig, hoe ook de ouden van dagen, en onder hen zelfs de vroomste kinderen Gods, nog altoos aan dit aardsche leven gehecht blijven.

Wie de zeventig jaren bereikt, waant vaak, dat met de tachtig jaren de zin voor het leven van hem zal geweken zijn. Doch gleeft men uit de zeventig schier ongemerkt in de tachtig over, dan treft het telkens opnieuw hoe ook dan de trek naar het leven zich opnieuw gevoelen doet. Al zijn er toch, die op zoo ver gevorderden leeftijd hun normale kracht verloren, die met velelele gebrek te hebben, en die nauwelijks iets meer in het leven utruchten kunnen, toch merkt men gedurig, hoe het zich vastklennen aan het leven blijft ahouden, en hoe zelfs zij, voor wie het leven toch schier alle waarde verloor, gedurig op levensverlenging hopen, en op hun jaar-dag naar nog een komend levensjaar uit-zien.

Die levensreuk werkt zelfs zoo sterk, dat ge niet alleen bij kinderen der wereld, maar ten deele ook bij vrome kinderen Gods dien levensreuk zich telkens vernieuwen ziet. Het levensgebrek kan zoo nijpend en de levenskracht zoo ingezonken zijn, dat men ten leste schier reikhalzend naar den dood gaat uitzien. Maar altoos blijven dit uitzonderingen. En wat ge hier van den apostel leest, dat hij tot de aflegging van zijn tabernakel alleen bereid was, omdat zijn naderend sterven hem op bijzondere wijs geopenbaard was, is zoo ten volle verstaanbaar, indien ge luistert naar wat de geloovigen van vergeworderde levens ook onder ons nog gedurig uitspreken. Roep de Heere hen, dan zijn ze ten volle bereid om in te gaan, maar hing 't aan hun eigen keuze, dan gaat 't als regel, behoudens begrijpelijke uitzonderingen, door, dat zelfs de ouden van dagen onder ons nog gedurig blijken geven van hun gehechtheid aan dit aardsche leven, en van hun hope op levensverlenging.

Onnatuurlijk is dit niet.

Overkomt ons een zoo bang en bitter, steeds aanhoudend lijden, gelijk dit aan den apostel Paulus ten deel viel, dan verstaat ge het, hoe hij volkomen meemens schrijven kon: „Ik heb begeerte om ontbonden te worden, en bij mijn Heiland te zijn.“ Ge moogt hierbij toch niet uit het oog verliezen, dat een apostel gelijk Paulus, op veel jonger wijze dan wij, aan zijn Zender zielsinnig verbonden was, en wat hier geheel de verhouding beheerscht: het lot dat hem ten deel viel, was voor den apostel geen normaal menscheijk leven, doch veel meer een onafgebroken martelaarschap.

Paulus' uitroep kan daarom voor ons nooit regel stellen. Zijn bang en bitter levenslot vormde een uitzondering. En even sterk was de uitzondering, die zijn innig nauwe band aan zijn Heiland maakte.

We mogen daarom voor het gewone leven van de normale geloovigen niet op wat we van Paulus beluisteren afgaan.

De normale geloovigen moeten we in de realiteit bespieden, en dan is er geen twijfel aan, of het verlangen om ontbonden te worden en bij Jezus te zijn, blijft hooge uitzondering. Zelfs op zeer hoogen leeftijd en bij verzwakking van levenskracht blijft het veelal de bestendige bede, dat het leven hier beneden nog verlengd moge worden. En zulks niet alleen in dien zin, dat men er alles aan doet om zijn leven te sparen en te sterken, maar niet minder in 't invoeren en afbliden, dat we uit levensgevaar gered mochten worden, en dat het zeer begeerde leven ons telkens nogmaals mocht worden verlengd.

Uitzonderingen gaven we toe. In het verborgene van onze krankhuizen wordt in de stille eenzaamheid niet zelden zoo bitter pijnlijk, zoo smartevol en zoo onuitstaanbaar geleden, dat de bede: „O Heer, maak er toch een einde aan!“ niet zelden over de lippen komt. Maar regel is dit niet. Vooral bij de teringlijders ziet ge, hoe ze zich nog telkens opnieuw aan het leven vastklennen. En als het bij den kranken lijder hiervan juist het tegendeel is, dan stuit ge hier vaak op zoo knagende, niet aflatende, en het lichaam verzakkende pijnen, dat zelfmoord niet zelden voorkwam, en bij de geloovigen de bede om toch het einde te doen intreden, als van zelf naar hun God oging.

Als regel daarentegen bevestigt zich telkens op nieuw de waarneming, dat ook op den ouden dag tot zelfs de kranken nog veel te sterk aan 't leven gehecht zijn, en vaak veel sterker dan het geloof gedogen kan, de trek naar het leven hun dorst naar ingaan in het Vaderhuis overheerschen kan.

Hier nu uit zich van zelf iets zondigs in. Mag men nog over gereede gezondheid en over bruikbare levenskracht beschikken, dan zou de bede om reeds te worden weggenomen, zelfs zondig kunnen worden. Er zou toch iets in tot uiting komen, wat in den zelfmoord zoo afschuwelijk is. We zijn nu eenmaal op deze aarde door onsen God geplaatst, om hier een taak te volbrengen, en aler die taak ten einde toe volvoerd is, mogen we niet laten varen wat ons als plicht is opgelegd.

Jammer slechts, dat maar al te dikwijls de zucht naar levensverlenging niets hoegenaamd met zulke een opvatting van de levens-taak uitstaande heeft, en eeniglijk opkwaamt uit de zucht om het aardsche leven hier nog te blijven genieten. En dit nu mag niet toegejuicht, maar moet veel meer tegenstaan. Zijn we ons niet meer bewust van nog God te eren aan de ons eens gegeven levensstaak te kunnen voortarbeiten, zoodat de dorst naar levensverlenging op niets anders neer zou komen, dan op de zucht, om het aardsche nog te blijven genieten, dan spreekt zich hierin maar al te klaar de onheilzame zielstoestand uit, dat het aardsche huis in onze schatting nog altoos boven het Vaderhuis gaat; en dit kan nooit anders dan een uiting van zondig zielsbestaan zijn.

Bereidheid om te sterven, als de dood ons overvalt, is niet genoeg. Ontvalt ons het besef, dat de levensstaak, waaraan we tot Gods eere ons wijden mochten, vol-eind is, dan moet helder en krachtig het besef in ons doordringen, dat onze roeping niet meer hier op aarde ons aan het aardsche bindt, maar dat het leven daarboven ons wenkt, en dat dit het leven is, dat van die ure af het onze moet worden.

Ontwaart ge nu, dat dit in u nog niet zoo is, zoodat ge 't verlangen naar het Vaderhuis nog niet over uw verlangen, om hier te blijven voortleven, vernietigend voelt heesgaan, dan moet ge den druk van deze verkerdheid gevoelen, dan moet ge hier weet van hebben, de schuld er van inzien, en uw zondige aardschgezindheid voor uw God belijden, om er u aan te ontworstelen.

Natuurlijk moet aan uw God de beschikking over uw leven blijven. Blijft het Hem, uit wat oorzaak ook, uw levensbestaan hier nog te laten voortduren, zoo hebt ge hierin te berusten, en zelfs u af te vragen, waarom uw God wil, dat ge dit verlengde leven gebruiken zult, en wat het doel is, met het oog waarop die levensverlenging u wordt toebeschikt.

Doch wat u zelf aangaat, moet het losser zijn van de wereld en van het aardsche de steeds sterker in u opkomende neiging worden. Ge hoort dan in den hemel thuis, en eigenlijk hier niet meer. En goed zal

't in uw zielsbesef alleen dan staan, zoo ge, ja, uit stille gehoorzaamheid, hier nog blijft voortarbeiten, omdat uw God 't alzo over u blijkt te beschikken, mits dan toch altijd zoo, dat elk teken dat u toont, hoe nu uw God u gaat oproepen, u een oorzaak wordt van hemelsche blijdschap.

Corrigendum. Boven de meditatie in het nummer van verleden week was een verkeerde tekst afgedrukt; niet aan de Brieven, maar aan het Evangelie van den Apostel Johannes ontleend. De lezer zal wel begrepen hebben, welke tekst het moest zijn: 't Stond er trouwen onder: 1 Joh. II: 14.

Dr. A. K.

Kootwyls Scholen

In hartelijken dank ontvangen van Mevr. de wed. D. te Arnhem f. 2.50.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Uit de Pers.

Nu in deze tijden zooveel leed gedragen wordt, heeft onderstaand gedicht van Mev. H. S. S. K., dat we uit *Timotheus* overnemen, ook voor wijlser kring betekenis:

LANGS DEN LIJDENSWEG.

O, weer van mij gedachten,
Die boos en bitter zijn,
En leer mij stille wachten,
Ook in de felste pijn.

Op U, die hebt verordend
Dit groot en zwaar verdriet,
Al zien mijn weened' oogen
De wijze reden niet.

Mijn Heiland heeft geleiden
Het bitterste denkbaar leed,
Met al de smart en schande
Van mijne schuld bekleed.

En Hij, Hij heeft gezegen
Op spot en vuigen hoen,
En Hij, Hij heeft verdragen
Tot spog en doornenkroon.

En Hij, Hij heeft geboden
Voor wie Hem zoo miste,
In lijdenheid en liefde,
Nog groter dan Zijn leed.

En Hij toch leed onschuldig,
Ja, als Gods offerlam,
Dat weg der wereld sonde
En ook mijn sonde nam.

En ik zou durven klagen,
Als ik iets lijden mocht,
Waarmee ik nog geen enkele
Van al mijn zonden boet?

O God, wil mij vergeven
Dat ik niet lijden kan,
En telkens weer dat Voorbeeld
Uit mijn gedachten kan.

En leer mij toch te lijden,
Om Christus' wil bereid,
En uit mijn lijden leeren
Als Hij: gehoorzaamheid.

Dan zal 'k U eenmaal danken
Voor wat Gij voor mij deelt
Door middel van dit lijden,
Voor 't voorrecht van dit leed.

Junij 1918.

Officiële Berichten.

Classis 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage bericht nader, dat de classis 's-Gravenhage zal vergaderen niet op Dinsdag 10 Sept. 1918, zooals werd aangekondigd, maar D. V. op Dinsdag 3 Sept. 1918, gewone tijd en plaats.

Namens den Kerkeraad voornemd,
W. H. L. Kuyk,
scriba.

Kort Verslag van de vergadering van de Classis 's-Gravenhage der Gereformeerde kerken, gehouden 14 Mei 1918 in de consistorie der Westerkerk te 's-Gravenhage.

Modoramen: Ds. C. J. van Binsbergen, Praeses, Ds. L. M. Wynia, Assessor, Dr. J. Thys, Scriba.

Art. 1. Na het zingen van Ps. 43 vs. 3, gebed en het lezen van Ps. 46, wordt de vergadering door den praeses geopend.

Art. 2. Nadat de credentiebrieven zijn nagezien, lijken alle kerken wettig vertegenwoordigd. De kerken van L., M., N., en P.-N. hebben een instructie.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

Art. 3. De praeses spreekt een woord van welkom tot Ds. Gipsen, die voor het eerst ter vergadering aanwezig is, hoopt op spoedige genezing van Ds. Oosten, wenst Ds. van der Linden geluk met zijn 25-jarig ambtsjubileum in de kerk van 's-Gravenhage, en spreekt een woord van gelukwensch, dat Ds. Sybrandy voor het beroep der Geref. kerk van Spijkenisse bedankt heeft.

Art. 4. Aan Dr. D. J. van Katwijk wordt op de meest eervolte wijze ontslag verleend

uit den dienst der classis bij zijn aanstaand vertrek naar de kerk van Zwammerdam.

Art. 5. Ingekomen zijn enkele brieven over den gehouden biddag, die voor kennisgeving wordt aangenomen.

Art. 6. De vacaturebeurten worden als volgt geregeld:

Leidschendam: Juni Ds. Wynia; Juli Ds. van Binsbergen; Aug. Ds. Douma; Sept. Dr. Dijk. Pijnacker-Noordorp: Juli Ds. Faber; Aug. Ds. Heeres; Sept. Ds. Jonker.

Art. 7. De kerken van N. en M. ontvangen advies voor den tweeden trap van censuur.

Art. 8. D. A. H. v. Minnen, quacstor der Zendingkas, beveelt de Pinkster-collecte sterk aan, omdat de uitgaven de inkomsten overtreffen. Enkele zaken aangaande de Zending worden besproken.

Art. 9. Als afgevaardigden voor de Partic. Synode van Zuid-Holland (N.G.) worden aangewezen: Ds. Dijk, Ds. van Minnen en Ds. Ploos van Amstel, pini, en Ds. van der Linden, Ds. Troost en Ds. Heeres secundi, als Dienaren des Woords, en als ouderlingen de br. G. v. d. Brugge, J. J. van Rooze Sr. en D. Verhoog, pini, de brs. G. de Wit, B. Vaandrager en F. Weinberg, secundi.

Art. 10. Een rapport wordt uitgebracht over gehouden kerkvisitatie, dat eenige bespreking uitlokt.

Art. 11. Naar aanleiding van een vraag van de kerk van Delft worden Ds. Douma, Ds. Kramer en Ds. Ploos van Amstel als deputaten aangewezen, om nadere gegevens te verzamelen over den arbeid der evangelisatie, die in de classis wordt verricht.

Art. 12. Tot Dr. van Katwijk wordt een woord van afscheid gesproken, dat door dezen wordt beantwoord.

Art. 13. Na dankzegging van den assessor sluit de praeses de vergadering. Namens de Classis 's-Gravenhage der Gereform. Kerken, W. S. PONTIER, h. t. actuaarius.

Kort verslag van de vergadering der classis Edam, gehouden op 16 Mei 1918.

Ds. de Bruyn opent de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Alle kerken zijn vertegenwoordigd. Het moderamen wordt gevormd door Dr. den Houting voorzitter, Ds. J. Beumer, assessor en Ds. de Bruyn scriba.

Na vaststelling der notulen wordt rapport uitgebracht over kerkvisitatoren betreffende de kerken Holyloot, Zanddorp, Nieuwendam, Landsmeer, Oostzanen en Purmerend.

Wordt voor kennisgeving aangenomen. Ds. Schweitzer brengt rapport uit over de Zending.

De kosten der uitzending van de doctoren naar Indië, die voorloopt op f.12.000 in zijn geheel en voor de classe Edam op 800 worden geschat, gaf eenige discussie. Besloten wordt om het nemen van een besluit aan te houden tot een volgende vergadering.

Na de pauze brengt Dr. Impeta rapport uit omtrent de financiële regeling der consulentendiensten. Deze regeling wordt na eenige discussie aangenomen.

De kerk te Buikloot vraagt van de part. synode steun voor den evangelisatie-arbeid in de Vogelwijkelanden ad f. 225.

Tevens vragen de kerken Buikloot, Purmerend en Edam steun voor den gewonen evangelisatie-arbeid. Besloten wordt om de part. synode te adviseren, alle voormelde verzoeken in te willigen.

Bij het onderzoek naar art. 41 KO. doet de afgevaardigde van Holyloot een tweetal vragen inzake het breken van het verband met de Geref. Kerk.

Tot deputaten naar de part. Synode worden aangewezen Ds. Schweitzer en Dr. Impeta met brs. G. van Zeggelaar en A. de Boer als pini; Ds. de Bruyn en Ds. den Houting met brs. J. Kok en W. van den Hoogaard als secundi.

Hierna geeft de classe, na onderzoek der overgelegde stukken, aan Dr. J. G. Ubbink servol onslag wegens diens beroeping naar de Geref. kerk te Zevenoggen.

De vacature-beurten worden als volgt geregeld: Holyloot, Dr. Impeta, Monnikendam, Ds. de Bruyn, Nieuwendam, Ds. Schweitzer, Oostzanen, Ds. Beumer, Zanddorp, Ds. den Houting.

De volgende vergadering wordt bepaald op D. V. 5 Sept. 1918.

Bij de rondvraag brengt Dr. Impeta ter sprake een eventuele stadsmarkt-zending te Purmerend door onzen evangelist. Ook wordt nog vastgesteld een minimum voor het vervullen der vacature-beurten, komende voor een deel der kerken op 1 pct. van het predikantscontract en voor een deel op f. 10 plus reiskosten.

De classe neemt hierna bij monde van haren voorzitter afscheid van den vertrekkenden leeraar Dr. J. G. Ubbink, die hierop antwoordt en zijn dank uitsprekt voor de hem betoonde vriendschap. De vergadering zingt Dr. Ubbink toe psalm 134:3, waarop deze voorgaat in dankgebed.

De voorzitter sluit de vergadering. Namens de classis, A. DE BOKA.

Landsmeer.

Korte Notulen van de vergadering der Classis Dordrecht, 16 Mei 1918 te Dordrecht in de Wilh. kerk.

Art. 1. De praeses der roepende kerk van Zwijndrecht opent de vergadering, laat zingen Psalm 134:2, leest Psalm 134 en gaat over in gebed.

Art. 2. De credentiebrieven worden nage-

zien en in orde bevonden. De kerken van Antwerpen en Brussel zijn niet vertegenwoordigd. Ds. Visscher van Nicuw-Lekkerland is wegens ongesteldheid verhinderd.

Art. 3. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Ds. Vonckenberg praeses, Ds. van Rennes assessor, Ds. Schippers scriba.

Art. 4. De actuaarius leest de notulen der vorige vergadering voor. Met eenige enkele wijziging worden zij goedgekeurd.

Art. 5. De praeses spreekt een woord van welkom tot Ds. Horjus van Hendrik-Ido-Am-bacht, voor het eerst ter vergadering.

Art. 6. In behandeling komt een voorstel van de kerk van Slidrecht, om de bedragen uitgekeerd aan de emeriti-pred., pred. wedu-wen en weezen, te verhogen met een toeslag van minstens 25 pct. Dit voorstel wordt naar de kerk van S. teruggezonden, waarbij de classis wijst op de besluiten der Gen. Synode van Utrecht 1905. Besluit de kerk van S. tot verhoging en kan zij daaraan niet voldoen, dan kan zij den steun der classis aanvragen.

Art. 7. Gevraagd wordt door de kerk van S.: Mag een doopdip van de Geref. kerk, dat eenige jaren geleden onder doopattest naar Rotterdam vertrok, thans belijdenis des geloofs afleggen in S. Het advies der classis is, dat de kerk van S. doopattest uitreike, dan kan dat doopdip in R. belijdenis doen.

Art. 8. Een voorstel door de daartoe aangewezene commissie, om eenige wijziging te brengen in het pct. der bijdrage voor art. 13, zal eerst aan de kerken worden toegezonden.

Art. 9. De kerk van Alblasserdam vraagt voor Juni en Juli 3 vacaturdienssten. Aangewezen worden de D.D. Schippers, Visscher en Vonckenberg.

Art. 10. Ds. Schippers wordt benoemd tot Deputaat voor art. 19.

Art. 11. Als Deputaten voor de a. a. Part. Synode worden benoemd:

Primus: Ds. van Rennes en Ds. Vonckenberg. Secundi: Ds. Gossinga en Ds. Meynen. Primus: Ouderl. Stans en Trapman.

Secundi: Ouderl. Scheunwater en Verkuil.

Art. 12. Bij het onderzoek naar art. 41, vraagt de kerk van A. advies inzake een broeder, die in procedure is, wien geadviseerd is van het Avondmaal af te blijven. De classis is van oordeel, dat de kerk van A. niet van houding moet veranderen.

De kerk van M.-Br. vraagt naar de kerk-visitatie en krijgt een bevredigend antwoord.

De kerk van Z. vraagt toestemming tot toepassing van den 2en trap van censuur over een broeder, die gecensureerd is wegens diefstal en zich voortdurend onverschillig blijft betoonen. Dit wordt toegestaan.

Art. 13. De praeses doet een voorstel, dat de praeses van de roepende kerk voortaan ook praeses der vergadering zij. Dit voorstel wordt aangenomen.

Art. 14. In de kerkeraden zal de vraag worden behandeld, hoe men oordeelt over eenne classicale regeling om te voorzien in de prediking voor het veldleer.

Art. 15. De kerk van Alblasserdam wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende vergadering, D.V. te houden den 1en Don-derdag van Sept.

Art. 16. De assessor gaat in dankgebed voor, waarna de vergadering wordt gesloten.

Namens de Classis, G. M. VAN RENNES, Assessor.

Buitenland.

Australië. Pleit voor het behoud der Duitse zending in de Zuid-Zee gebieden.

De Rijnache, Neundettelsauer en Lieben-seller Zendingenootschappen hebben zich gezamenlijk met een advies gewend tot den Duitschen Rijkskanselier met het verzoek, dat wanneer het eenmaal komt tot vredesonderhandelingen, er beslist op geslaan zal worden, dat behalve de andere koloniën ook de schoone Zuid-Zee gebieden geheel aan het Duitse rijk teruggegeven zullen worden. Van uit het standpunt van de Zending achten zij het dringend noodzakelijk, krachtig hunne stem te laten hooren tegen het prijsgeven der Duitse Zuid-Zee gebieden. De genootschappen hebben ten deele zelfs onmiddellijk door de Duitse regering daartoe uitgenoodigd, den arbeid aanvaard en alle kracht daarop gezet om de inboorlingen in zedelijk-Godsdienstigen zin op te voeden en ze daardoor tot getrouwe onderdanen van het Duitse rijk te maken. Het zou een harde slag zijn, wanneer de arbeid die tot hertoe gedaan werd, en welke reeds de schoonste vruchten begon af te werpen, aan een vreemde macht ten goede kwam, terwijl het bovendien twijfelachtig is, of het mogelijk zijn zal dat die onder zulk een macht voortgezet wordt. Op de Karolinen werd het nu reeds openbaar, dat de Japanneeren, vooral op het gebied der Zendingsscholen, met den Duitschen ook den Christelijken invloed zoeken te verdringen. Bij het onvermijdelijk optreden der Engelsche regering tegen de Duitse zending in Indië en Afrika en het tot hertoe gevolgde streven, om allen Duitschen invloed uit te schakelen, moet men zich ook voorbereiden op een sterk wederstreven der Nieuw-Zeelanders en Australiërs tegen allen Duitschen zendingenarbeid in Nieuw-Guinea, wat nog in verhoogs mate het geval zijn zou, wanneer Japan beproeven zou zijn macht ook hierin te laten gelden. Een op-